

Бабчук Ю. Особенности тембральной окраски междометия ОН в различных возрастных группах

В статье выяснены возрастные особенности звучания междометия "Oh" как фактора влияния на просодические характеристики слова в квазиспонтанной речи представителей разных возрастных групп, а именно: до 20 лет, 20-40 лет, 40-60 лет и старше 60 лет. Основное внимание автор акцентирует на иллюстрации спектральных картин формант для разных возрастных категорий с привлечением к экспериментальному анализу многофункциональной компьютерной программы Praat. Статья связана с анализом тембра, как компонента просодии, с помощью которого наглядно продемонстрировано усиление звучания в той или другой форманте, показаны значения вибрации частоты звучания, которые были измерены в герцах. Автор статьи указывает на количественное распределение употребления междометия "ОН" с помощью формантной структуры звучания. Автором отмечены наиболее ярко выраженные возрастные группы дикторов в возрастных категориях от 20 до 40 лет и от 40 до 60 лет с воссозданием максимальных значений частоты и экспрессивности звучания указанных возрастных групп дикторов.

Ключевые слова: тембр, форманта, спектральная картина, междометие, звучание, возрастная группа.

Babchuk J. Timbre Peculiarities of the Interjection OH in Different Age Groups.

In article age features of sounding of an interjection "Oh" as factor of influence on prosodic characteristics of the word in the quasispontaneous speech of representatives of different age groups are found out, namely: till 20 years, 20-40 years, 40-60 years 60 years are also more senior. The author focuses the main attention on an illustration of spectral pictures a formant for different age categories with attraction to the experimental analysis of the multipurpose computer program Praat. The article is connected with the analysis of a timbre as prosody component by means of which strengthening of sounding in this or that formant is visually shown, values of vibration of frequency of sounding which were measured in hertz are demonstrated. The author of article points to quantitative distribution of the use of an interjection "OH" by means of formant structure of the sounding. The author noted the most pronounced age groups of speakers in the age categories from 20 to 40 years and from 40 to 60 years with a reconstruction of the maximum values of frequency and expressivity of the sounding of the specified age groups of the speakers.

Key words: timbre, formant, spectral picture, interjection, sounding, age group.

Людмила Бороденко
(Маріуполь)

УДК81'276.2

ЛЕКСЕМНІ ГРАФІКО-ОРФОГРАФІЧНІ ІНШОМОВНОСТІ ЯК РЕПРЕЗЕНТАНТИ ІДІОСТИЛІВ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ

У сучасних лінгвістичних студіях ідіостиль інтерпретується як сукупність мовно-виражальних засобів, що виконують естетичну функцію та вирізняють мову окремого письменника з-поміж інших; як феномен, що належить до царини естетики, як єдність змістових і формальних лінгвальних характеристик, притаманних творам письменника, що створюють унікальний, втілений у цих творах авторський спосіб мовної реалізації. Одним із таких засобів постають графіко-орфографічні іншомовності, які у статті позиціоновано як репрезентанти ідіостилів українських письменників Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Карпи, І. Роздобудько та ін. представників української пострадянської літератури. У статті простежено основні вектори інтерпретації терміна «ідіостиль», схарактеризовано специфіку функціонування лексемних графіко-орфографічних іншомовностей в ідіостилі українських письменників пострадянського періоду.

Ключові слова: ідіостиль, графіко-орфографічні іншомовності, лексемні графіко-орфографічні іншомовності.

Постановка проблеми. Індивідуальність авторського стилю полягає в наявності специфічного набору авторських стилістичних прийомів, характеризується наявністю певного принципу відбору і комбінації різних мовних засобів та їхніх трансформацій у запропонованій автором концепції. Індивідуальний авторський стиль письмового мовлення передбачає вербальну форму вираження індивідуально бажаних автором мовних засобів і їхніх граматичних і лексичних значень. Вивчення індивідуальної авторської стилістики – це дослідження авторського вибору мовних засобів, задуму і його виконання, втілених у текст. Значну роль у формуванні ідіостиліописьменників пострадянського періоду в Україні відіграють графіко-орфографічні іншомовності, що і зумовлює актуальність статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми функціонування терміна *ідіостиль* у науковій літературі опрацьовували М. Бахтін, В. Виноградов, Л. Гаспарова, В. Григор'єв, Б. Ейхенбаум, В. Жирмунський, А. Жовківський, М. Караваєва, Ю. Караулов, В. Лютікова, Н. Макарова, Д. Поцепня, Ю. Тинянов, Ю. Щеглов, Р. Якобсон та інші.

Мета статті: виявити специфіку функціонування лексемних графіко-орфографічних іншомовностей ідіостиліукраїнських письменників пострадянського періоду. Для успішної реалізації мети вирішено такі завдання: 1) схарактеризовано основні вектори інтерпретації терміна *ідіостиль* у сучасних лінгвістичних студіях; 2) опрацьовано структурну класифікацію графіко-орфографічних іншомовностей. Джерельна база дослідження становить 634 лексемних графіко-орфографічних іншомовностей, дібраних шляхом суцільного обстеження з художніх творів Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Карпи, І. Роздобудько та інших українських письменників пострадянського періоду.

Традиційно виділяють широке і вузьке розуміння цього терміна: у широкому розумінні ідіостиль – це сукупність глибинних механізмів створення текстового простору певним автором, які відрізняють його від інших; у вузькому розумінні ідіостиль пов'язаний з системою мовностістичних засобів, характерних для творчої манери певної мовної особистості автора.

Досліджуючи зв'язок між автором і структурою створюваного ним тексту як словесно-художнього цілого, В. Виноградов зауважує, що стиль письменника створює та відтворює індивідуально-виразні якості та співвідношення речей-образів, типові для творчої системи саме цього митця. Поряд із цим особистість письменника відображається у неповторності й оригінальності асоціацій, вербально матеріалізованих у лексичній структурі тексту. Асоціативні перегукування та паралелі, найбільш характерні для автора типи асоціацій, пронизують усю його творчість, стають важливою ознакою ідіостилі, відображуючи сприйняття навколишнього світу письменником.

Особливо інтенсивно впродовж ХХ століття у стилістиці художньої мови проводилося дослідження ідіостилі з орієнтацією на окремі елементи художньої системи письменника, перш за все, на розгляд мовних засобів (частіше лексичних) з послідовним «укрупненням» одиниць аналізу та поступовим посиленням уваги до змістових форм і структури. ЗаН.С. Болотовою, для цього періоду вивчення ідіостилі характерним постає увага дообразної трансформації слів, естетичної модифікації виразних засобів в ідіостилі письменника, динаміки мовних форм, композиційних прийомів і структури, універсальних змістів, що по-різному реалізуються у творчості різних авторів; слововживання і словотворчості, вивчення внутрішньо зумовленої системи засобів словесного вираження (див. праці В. Виноградова, Т. Винокура, Є. Гончарової, А. Домашнева, Л. Ставицької, І. Шишкіна та ін.).

Дослідження ідіостилі фокусуються також на аналізі різних структурних і змістових форм організації мовного матеріалу (передусім лексичного) у замкненому цілому та виявленні характеру їх співвіднесеності на рівні стилістичного узусу або ідіостилі. Для цього напряму також характерний лексикоцентризм та орієнтація на виявлення загальних закономірностей у слововживанні одного або кількох письменників.

Н. Фатєєва інтерпретує ідіостиль як сукупність глибинних текстопороджувальних доміант і констант. Дослідниця виділяє чотири типи структурних елементів ідіостилі, що розрізняються за рівнем формалізації: ситуативні, концептуальні, операційні та композиційні «метатропи». Утворюючи ієрархічно впорядковану, але при цьому замкнену систему, «метатропи» ідіостилі становлять його каркас.

Ю. Борев, говорячи про структуру стилю лiтератури загалом, видiляє рiзнi шари стилю: нацiонально-стилiстична спiльнiсть, яка спирається на життєвий досвiд народу; нацiонально-стадiальна спiльнiсть, що вiдображає нацiональний стиль народу на певному iсторичному етапi тощо. На рiвнi окремого письменника дослiдник виокремлює такi шари: iндивiдуальний стиль автора, що вiдображає особливостi його художнього мислення протягом усiєї творчостi, стиль перiоду творчостi, стиль твору, стиль елемента твору.

За В. Григор'євим, «опис iдiостилю має бути спрямований на виявлення глибинної семантичної та категорiйної зв'язностi його елементiв, що втiлюють у мовi творчий шлях поета, сутi його явної та неявної рефлексii над мовою» [7, с. 55]. Усi характеристики мовної особистостi автора дослiдник називає «образом автора iдiостилю».

Згiдно з функцiйно-домiнантим пiдходом (див. працi Ю. Тинянова, Л. Виготського, С. Золяна) iдiостиль тлумачиться як чинник тексту i характеристика стилю, що змiнює звичайнi функцiйнi вiдносини мiж елементами й одиницями тексту. Передбачається, що поетичний iдiолект може бути описаний як система пов'язаних мiж собою домиант та iх функцiйних областей.

Отже, термiн *iдiостиль* пов'язується, перш за все, з певним вибором мовних засобiв i способами iх комбiнування, взаємодiї. З iншого боку, дуже важливим є теза про те, що, хоча не iснує унiкальних способiв репрезентацiї особистiсних змiстiв, легко виявити переважне iх використання, тобто можна пов'язувати iдiостиль не лише з вибором слiв, але i з частотнiстю iх уживання.

Характеризуючи поняття iдiостилю, важливо також зазначити, що у творчостi певного автора видiляються твори або тексти, мiж якими встановлюється вiдношення семантичної еквiвалентностi за рiзними текстовими параметрами: способом структурування ситуацiї, єднiстю концепцiї, композицiйними принципами, звуковою i ритмiко-синтаксичною органiзацiєю. Зв'язок, який виникає мiж ними, за аналогiєю з тим, що виникає мiж текстами рiзних авторiв, може бути названо автоiнтертекстуальним. Зазвичай серед рiзних текстiв перебуває один зв'язок, який виступає в ролi метатексту, або автоiнтертексту по вiдношенню до решти; в деяких iнших випадках цi тексти становлять текстово-метатекстовий ланцюжок, взаємоiнтегруючи значення один одного. Iншими словами, один текст пояснює iншi тексти. Очеvidно, що за такими текстами стоїть певний iнварiантний код змiстопородження, який притягує в єдиний трансформацiйний комплекс як одиницi тематичного i композицiйного рiвня, так i троповi, i граматичнi засоби, що визначають смислове розгортання тексту.

На думку Д. Псурцева, наявнi три рiвнi стилю художнього тексту, якi утворюють iєрархiю (зверху вниз): стиль – iдiостиль – мiкроiдiостиль. Стиль – це узагальнений тип, що спiввiдноситься з загальними рисами художньої лiтератури, iдiостиль – iндивiдуальна реалiзацiя цього типу, що спiввiдноситься з текстами певного автора, а мiкроiдiостиль – унiкальна реалiзацiя iндивiдуального, пов'язана з конкретним текстом певного автора [14]. Також автор вводить сумiжне з мiкроiдiостилем поняття змiстостилю, що вiдображає такий бiк стилiстичної унiкальностi як адаптованiсть стилiстичних засобiв тексту до передачi його конкретного змiсту. Основа змiстостилю – конфiгурацiя образно-асоцiативних компонентiв, вклад яких у змiстоформування викладається у межах лiнгвостилiстичної моделi. Сприйняття надлiнiйної структури образно-асоцiативних компонентiв – важливий чинник адекватної iнтерпретацiї, а її максимальне вiдтворення в перекладi (без порушення норм цiльової мови) – суттєвий критерiй адекватностi перекладу художнього тексту.

Проте не завжди суб'єктивно-iндивiдуальний чинник розглядається як головний в органiзацiї мовного простору й особистостi автора, iдiолектною парадигмою його iдiостилю. Так, Р. Будагов обгрунтовував необхiднiсть розглядати естетичну функцiю стилю художньої лiтератури як результат iманентного узагальнення мовою стилiв окремих письменникiв у стилях лiтературних напрямiв (класицизм, реалiзм, романтизм i т. iн.).

Згiдно з психолiнгвiстичним вектором iнтерпретацiї термiна *iдiостиль* типове й iндивiдуальне в стилi нерозривно пов'язанi. Мовлення адресанта завжди складається з типового й iндивiдуального. Стиль як модель мовлення слугує базою для iснування iндивiдуальних особливостей стилю кожного iндивiда. Представник цього напрямку Г. Пауль стверджує, що на

свiтi стiльки ж окремих мов, скiльки й iндивiдiв. Формула термiнологiчно зафiксована в поняттi iндивiдуального рiзновиду мови – «дiалекту iндивiда».

Наприкинцi ХХ столiття – початку ХХI столiття актуальностi набуває когнiтивно-дискурсивний пiдхiд до iнтерпретацiї термiна *iдiостиль*, який акцентує розумiння мовної дiяльностi як одного iз модусiв когнiцiї, що становить вершину айсберга, в основi якого лежать когнiтивнi здiбностi особистостi. Дослiдження втiлення у художньому дискурсi концептуальної картини свiту творчої особистостi автора, його iдiодискурсу наразi стає все бiльш популярним. Цей пiдхiд базується на основi моделювання «можливих свiтiв» рiзних авторiв. При цьому виявляються «домiнанти особистiсний змiст», вивчаються окреми концепти та форми їхньої репрезентацiї, система концептiв-домiнанти, семантичнi, асоцiативнi та лiнгвокультурологiчнi поля (див. працi С. Анохiної, Є. Баринової, О. Дойчик, В. Пiщальникової та iншi).

В останнi роки iз широким використанням квантитативних методiв i застосуванням комп'ютерних технологiй у мовознавствi спостерiгається намагання дослiдникiв виявити певнi чiткi й конкретнi параметри, якими можна було б повно i ненадлишково описати певний лiнгвiстичний об'єкт, у тому числi iдиолект (див. працi С. Бук, О. Марчук та iн.). У лексикографiї ця тенденцiя спричинила появу словникiв письменникiв iнтегрального типу, що поєднують у своїй макроструктурi тлумачення, конкорданс, частотнi показники, а також окреми елементи типу епiтетiв, порiвнянь, метафор тощо iз широким застосуванням засобiв наочностi у виглядi малюнкiв, таблиць, схем, графiкiв, дiаграм.

Пiдсумуємо, що iндивiдуальний стиль iнтерпретується як єднiсть змiстових i формальних лiнгвальних характеристик, притаманних творам певного письменника, що створюють унiкальний, втiлений у цих творах авторський спiсiб мовної реалiзацiї. З-помiж численних мовних засобiв у творах пострадянських письменникiв активно вживаються графiко-орфографiчнi iншомовностi, якi можна з упевненiстю назвати ознакою iдiостилю аналізованих творiв.

У дослiдженнi опрацьовано структурну класифiкацiю графiко-орфографiчних iншомовностей з видiленням: лiтерних, лексемних, словосполученнєвотвiрних, абрєвiатурних графiко-орфографiчних iншомовностей графiко-орфографiчних iншомовностей-речень. З огляду на проблематику статтi розглянемо лексемнi графiко-орфографiчнi iншомовностi.

Лексемнi графiко-орфографiчнi iншомовностi функцiонують у творах як окреми слова. Найчастiше вони вживаються для позначення осiб i предметiв, явищ, якостей i властивостей тощо. Лексемнi графiко-орфографiчнi iншомовностi є найбільш вживаним структурним типом iншомовностей у художнiх текстах сучасної прози, оскiльки слово – одиниця мови, зручна для сприйняття, легко запам'ятовується та вiдтворюється. Пiд час дослiдження зафiксовано:

1) слова, якi зберiгають написання мови-джерела (*Лазуровий берег, соки «fresh», пица з анчоусами, парфуми «Kenzo»* (5, с. 182); *Це вiдбувалося пiд час таких заходiв – презентацiй, фуршетiв, party* (9, с. 94); *Курили з ним i Стронцiцького Растаман в vibration* (10, с. 54);

2) слова, якi зберiгають написання мови-джерела + адаптацiя до специфiки української мови, зокрема наявнiсть української флексiї (*Це можна було побачити в статтях, книжках чи sms-ax* (1, с. 218);

3) складнi слова, що пишуться через дефiс i зберiгають написання мови-джерела (*Над моїм lap-topom небезпечно бiгають мурахи.* (1, с. 45); *Але люди там справжнi, без make-any, та ще й iнколи гарнi* (1, с. 132);

4) складнi слова, що пишуться через дефiс i запозичений компонент зберiгає написання мови-джерела, а другий компонент є українським словом i зберiгає кириличне написання (*Воiстину, DV-камера iз flash-картою – велетенське досягнення в психологiї* (3, с. 102); *Не намагалася вiдрiзнити, не включала двiрникiв, вiдрiзняючи вогнi свiтлофорiв i citi-лайтiв* (1, с. 98); *Найпотворнiшим видавалося on-лайнове спілкування з зiркою російського шоу-бiзнесу* (3, с. 54); *Вiн наголосив на garden-angel, як я його деколи кличу* (4, с. 234); *Бо тiльки там я їм смажену картоплю з телевизором, перетравивши перед тим маминi hip-xon читки на рiзнi теми* (4, с. 202); *Де мав стояти за пультом той самий mega-star* (3, с. 67). Частина слова, зберiгає написання мови-джерела, може розташовуватися як в препозицiї, так i в постпозицiї: *Тiльки ж*

простiше було би скористатися internet-каталогами «Баба он лайн» (2, с. 132); Її величнiсть экс-wife ступлять грацiйно нiжкою на хохляцькi землi (1, с. 12);

5) складнi слова, що пишуться через дефiс, одним компонентом яких постає абрeвiатура, що зберiгає написання мови-джерела, а другий компонент є українським словом i зберiгає кириличне написання (*Воiстину, DV-камера iз flash-картою – велетенське досягнення в психологiї* (3, с. 167).

Лексеми з комбiнованим написанням зафiксовано в сучаснiй українськiй прозi з метою привернути увагу читачiв або надати слову емоцiйного забарвлення. Графiчна трансформацiя актуалiзує два смисли: українського й англiйського слова, якi взаємодiють, доповнюючи один одного та створюючи нову, iндивiдуальну семантику, яка iснує тiльки за умови такого способу написання. Лексеми з графiчною трансформацiєю повиннi виправдовувати своє вживання. Ще однiєю пiдставою для графiчної трансформацiї слова може бути бажання позначити властивостi поняття в його назвi, тобто мiнiмальними засобами. У цьому випадку прийом графiчної трансформацiї ґрунтується на живих асоцiацiях, якi повиннi виникнути пiд час сприйняття українського й англiйського компонентiв слова. Але створюючи i вживаючи такi слова у тестi, необхiдно враховувати, що живi англiйськi асоцiацiї можуть виникнути тiльки за умови вiльного сприйняття не тiльки українського (графiчно трансформованого), але й англiйського слова, його семантики.

Частотними i повторюваними є слова комп'ютерної сфери i галузi реклами, якi характеризуються моментом упiзнавання.

Серед лексемних графiко-орфографiчних iншомовностей, якi зустрiчаються один раз, переважають назви кафе, модельєрiв, парфумiв тощо: *Не знимаючи черевикiв прийшла на кухню й виставила на стiл велику пляшку мартiнi «Bianko» (6, с. 90); Свiтське життя розпочалося в новому бутiку «Dior» (9, с. 146); Ми сидiли в кафе «Jam», що на другому поверсi другої лiнii «Глобуса» (9, с. 48); Сама панi виявилася вiдомим модельєром i власницею марки «McNamara».* (9, с. 136). Використання таких слiв повнiстю визначається певною ситуацiєю, тому вони майже не зустрiчаються в текстах вдруге.

Зафiксовано також передача iншомовних слiв кирилицею: *Гадаю, це буде дуже популярним серед нiмецьких экс-патiв (1, с. 89); Як там поживає твоя ексгьорл-френд i дiти? (1, с. 112); Попри всю нелюбов до гeппi-ендiв я все одно не певна що менi буде недобре.* (1, с. 24). Як можна бачити, iншомовнi слова, написанi українським варiантом являють собою стилiстичний засiб, створюючи незвичайнi конотацiї звичайних слiв.

Висновки дослiдження та перспективи подальших наукових розвiдок. Iдiостиль iнтерпретується у сучаснiй лiнгвiстицi як вияв рефлексiї автора над мовою, що становить сукупнiсть глибинних текстоутворювальних констант i доминант художньої особистостi. Поняття iдiостилю розглядається у зв'язку з iдiолектом, семантичними iграми, поверхневими i глибинними структурами тексту. Репрезентантами iдiостилiв українських письменникiв пострадянського перiоду виступають графiко-орфографiчнi iншомовностi, якi за структурним параметром класифiковано на лiтернi, лексемнi, словосполученнєвотвiрнi, абрeвiатурнi графiко-орфографiчнi iншомовностi та графiко-орфографiчнi iншомовностi-речення. Лексемнi графiко-орфографiчнi iншомовностi становлять майже 50% зiбраних одиниць, з них 80% є запозиченнями з англiйської мови, 60% є iменниками, що належать здебiльшого до рекламної сфери та сфери розваг, комп'ютерних технологiй.

Перспектива дослiдження. Перспективним видається створення лiнгвiстичної бази даних графiко-орфографiчних iншомовностей (на матерiалi творiв українських письменникiв пострадянського перiоду).

ЛІТЕРАТУРА

1. Бороденко Л.М. Проблема запозичень у сучаснiй українськiй мовi / Л.М. Бороденко // Лiнгвiстичнi студii : зб. наук. праць. – Донецьк : ДонНУ, 2009. – Вип. 19. – С. 115-119.
2. Бороденко Л.М. Позицiя закрiплення iншомовних слiв у сучаснiй українськiй мовi / Л.М. Бороденко // Лiнгвiстичнi студii : зб. наук. праць. – Донецьк : ДонНУ, 2012. – Вип. 25. – С. 105-108.
3. Бук С. Корпус текстiв Iвана Франка: спроба визначення основних параметрiв / С. Бук // Прикладна лiнгвiстика та лiнгвiстичнi технологiї: MegaLing-2006 : зб. наук. праць за ред. В. А. Широкова. – К., 2007. – С. 72-82.

4. Волошук В. Індивідуальний авторський стиль, ідіолект, ідіостиль: питання термінології / В. Волошук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/philology/2008/92-79-1.pdf>.
5. Гаспаров Л.М. Художественный мир писателя: тезаурус формальный и тезаурус функциональный / Л. М. Гаспаров // Проблемы структурной лингвистики. – М.: Наука, 1988. – С. 125-137.
6. Глушкова Т. Ідіостиль газетного видання / Т. Глушкова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://knowledge.allbest.ru/journalism/2c0a65635a3ac68a4d53b89521316c370.html>.
7. Григорьев В.П. Грамматика идиостиля: В. Хлебников/В. П. Григорьев. – М., 1983. – С. 54-75.
8. Дідух Х. І. Ідіостиль як відображення авторської картини світу / Х. І. Дідух [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_NNM_2012/Philologia/2_111114.doc.htm.
9. Єрмоленко С.Я. Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й метод дослідження / С.Я. Єрмоленко // Мовознавство. – № 3-4. – 2005. – С. 112-125.
10. Золян С. Т. От описания идиолекта – к грамматике идиостиля / С.Т. Золян. – В кн. : Язык русской поэзии XX в. : сб. научных трудов. – М., 1989. – С. 63.
11. Караулов Ю.Н. Русский язык и языковая личность / Ю. Н. Караулов. – М. : Наука, 1987. – 262 с.
12. Марченко М.О. До питань про ідіостиль / М.О. Марченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://xn-e1aajfpcds8ay4h.com.ua/pages/view/710>.
13. Марчук О. Структурно-типологічні параметри порівняльних конструкцій в ідіостилі М.М. Коцюбинського / О. Марчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.disslib.org/strukturno-typolohichni-parametry-porivnjalnykh-konstruktsiy-v-idiostyli-m-m.html>.
14. Псурцев Д.В. Перевод и дискурс / Д.В. Псурцев. // Вестник МГЛУ. – М., 2002. – Выпуск 463 [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.thinkaloud.ru/sciencelr.html>.
15. Северская О.И., Преображенский С.Ю. Функционально-доминантная модель эволюции художественных систем: от идиолекта к идиостилю / О.И. Северская, С.Ю. Преображенский // Поэтика и стилистика 1988-1990. – М.: Наука, 1991. – С. 146-156.
16. Ставицька Л.О. Про термін ідіолект / Л. О. Ставицька // Українська мова. – Київ, 2009. – №4. – С. 3-17.
17. Фёдоров А.В. Язык и стиль художественного произведения / А.В. Фёдоров. – М.-Л.: ГосЛитИздат, 1963. – С. 137.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Карпа І. Перламутрове порно [Текст] / І. Карпа. – Київ : «ПП Дуліби», 2005. – 215 с.
2. Карпа І. Піца «Гімалаї» [Текст] / І. Карпа. – Харків : «Клуб сімейного дозвілля», 2011. – 398 с.
3. Карпа І. Фройд би плакав [Текст] / І. Карпа. – Харків : «Фоліо», 2006. – 238 с.
4. Карпа І. 50 хвилин трави [Текст] / І. Карпа. – Харків : «Фоліо», 2006. – 238 с.
5. Роздобудько І. Амулет Паскаля [Текст] / І. Роздобудько. – Харків : «Фоліо», 2008. – 473 с.
6. Роздобудько І. Гудзик [Текст] / І. Роздобудько. – Харків : «Фоліо», 2008. – 472 с.
7. Роздобудько І. Він ранковий прибиральник [Текст] / І. Роздобудько. – Київ : «Нора-друк», 2007. – 310 с.
8. Роздобудько І. Все що я хотіла сьогодні [Текст] / І. Роздобудько. – Харків : «Фоліо», 2008. – 472 с.
9. Роздобудько І. Я знаю, що ти знаєш, що я знаю [Текст] / І. Роздобудько. – Харків : «Фоліо», 2013. – 184 с.
10. Прохасько Т. Лексикон Таємних знань [Текст] / Т. Прохасько. – Л. : «Кальварія», 2004, 2006. – 187 с.

Бороденко Л. Лексемные графико-орфографические иноязычия как репрезентанты идиостилей украинских писателей постсоветского периода.

В современных лингвистических студиях идиостиль интерпретируется как совокупность языко-выразительных способов, которые выполняют эстетическую функцию и отличают язык отдельного писателя среди других; как феномен, который принадлежит царству эстетики, как единство содержательных и формальных лингвальных характеристик, характерных произведениям писателей, которые создают уникальный, воплощённый в этих произведениях авторский способ языковой реализации. Одним из таких способов являются графически-орфографические иноязычия, которые в статье позиционируются как репрезентанты идиостилей украинских писателей Ю. Андруховича, О. Забужко, И. Карпы, И. Роздобудько и других представителей украинской постсоветской литературы. В статье рассмотрены основные векторы интерпретации термина «идиостиль», охарактеризована специфика функционирования лексемных графико-орфографических иноязычий в идиостиле украинских писателей постсоветского периода.

Ключевые слова: идиостиль, графико-орфографические иноязычия, лексемные графико-орфографические иноязычия.

Borodenko L. Graphic and Spelling Foreign Language Lexis as Representants Idiostyle Post-Soviet Ukrainian Writers Period.

In modern linguistic studios idiostyle interpreted as a set of language-expressive ways that performan aesthetic functionand feature a separate language writer among others; as a phenomenon that belongs to the realm of aesthetics, as the unity of content and formal lingual characteristics typical of the works of writers who create a unique, embodied in these works, the author's method of language implementation. One such method this is of graphic and spelling foreign language lexis that art iclepositioned as representants idiostyle Ukrainian writers Yu. Andrukhovich, O. Zabuzhko, I. Karpa, I. Rozdobudkoand other representatives of the Ukrainianpost-soviet literature. The article viewed the main vectors of the interpretation of the term "idiostyle" are characterized in the specificity of functioning of graphic and spelling foreign language lexisidio style Ukrainian writers in the post-soviet period.

Key words: *idiostyle, of graphic and spelling foreign language, lexis of graphic and spelling foreign language.*

Виолетта Вуколова
(Винниця)

УДК 811.161.1'42

**РОЛЬ ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНЫХ ВКЛЮЧЕНИЙ КАК
МАРКЕРОВ АДРЕСОВАННОСТИ В РОМАНЕ В. НАБОКОВА «МАШЕНЬКА»**

В статье анализируется категория интертекстуальности, которая рассматривается как средство объективации картины мира автора художественного произведения. Понятие интертекстуальности, основанное на идее диалогичности М. М. Бахтина, не имеет однозначного определения. Это многогранное явление обнаруживает себя в разнообразных видах межтекстовых отношений. В данной работе интертекстуальность рассматривается как включение в текст «чужого слова», других текстов, прецедентных феноменов. Интертекстуальные включения, выделенные в романе В. Набокова «Машенька», анализируются как репрезентанты авторской картины мира и как единицы, несущие дополнительную смысловую или эмотивную нагрузку в художественном тексте. Интертекстуальные включения систематизированы в зависимости от их функций в тексте романа, определена их роль для адекватной интерпретации романа и описания особенностей авторского мировосприятия. Являясь маркерами адресованности, они составляют часть заложенной автором в текст интерпретационной программы, способствуя более глубокому пониманию художественного произведения и собственно личности писателя. В статье определены перспективы дальнейших научных исследований в этой области.

Ключевые слова: *интертекстуальность, интертекстуальные включения, прецедентный феномен, прецедентный текст, авторская оценка, картина мира автора.*

Постановка проблемы. Проблема множественности связей текста с другими текстами давно стала предметом исследований как лингвистических и литературоведческих, так и философских. Неоднократно отмечалось, что текст существует в окружении других текстов, взаимодействует с ними, включает в себя следы предшествующих произведений и накладывает свой отпечаток на произведения других авторов. Помимо этого текст обладает динамическим характером – это непрерывно движущаяся, развивающаяся система, которая направлена на динамическую реализацию замысла автора и на установление отношений между адресантом и реципиентом. В дискурсе категория интерсемиотичности реализуется на основе диалогического взаимодействия модулей коммуникантов и текста с семиотическим универсумом – кодом культуры, науки, литературы и т. д. [6, с. 236].

Термин «интертекстуальность», введенный в 1967 году теоретиком постструктурализма Ю. Кристевой, стал одним из основных в анализе художественного произведения. Нам представляется актуальным обращение к изучению феномена интертекстуальности в контексте основных приоритетов современной лингвистики, основанных на субъектном характере современной научной парадигмы и проявляющихся в интересе к проблеме картины мира, в том